

บทที่ 14

ชนกลุ่มน้อย

ฤดีมน ศรีสุพรรณ

คำว่า “ชนกลุ่มน้อย” (minority group หรือ minorities บางทีใช้คำว่า “ชนต่างวัฒนธรรม” แทน ทั้งนี้เพื่อเป็นการเลี่ยงการเกิดความรู้สึกว่าชนกลุ่มน้อยเป็นกลุ่มชนที่ด้อย เป็นผู้มีส่วนกลุ่มอื่นเป็นผู้เจริญกว่า จึงเรียกว่าเป็นกลุ่มใหญ่ เพราะฉะนั้นเพื่อเป็นการนำมาซึ่งความรู้สึกที่ดีต่อกันระหว่างชนกลุ่มต่าง ๆ ที่อยู่ร่วมในสังคมเดียวกัน จึงนิยมใช้คำว่า “ชนต่างวัฒนธรรม” แทน ซึ่งหมายถึงกลุ่มชนที่มีการยึดถือวัฒนธรรมในรูปแบบที่แตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตาม คำว่า “ชนกลุ่มน้อย” ก็ยังเป็นคำที่ใช้กันโดยทั่วไปมากกว่าคำว่า “ชนต่างวัฒนธรรม”

สิ่งที่ควรคำนึงถึงคือ คำว่า “ชนกลุ่มน้อย” มิได้หมายความว่าต้องเป็นกลุ่มคนที่มีจำนวนน้อยกว่าคำว่า “ชนกลุ่มใหญ่” หรือ “ชนส่วนใหญ่” เสมอไป เช่นตัวอย่างในประเทศอิตาลี มีชาวผิวดำประมาณ 75% ของประชากรทั้งประเทศ อีก 25% เป็นคนผิวขาว แต่กลุ่มชนผิวขาวกลับอยู่ในสถานะความเป็นชนกลุ่มใหญ่ทั้ง ๆ ที่มีจำนวนน้อยกว่า ทั้งนี้เพราะว่าจำนวนมากหรือน้อยของประชากรในประเทศไม่ใช่เป็นเกณฑ์ในการใช้เรียก แต่การจะดูว่าชนกลุ่มใดจะจัดเป็นชนกลุ่มใหญ่หรือชนกลุ่มน้อยได้นั้น ต้องพิจารณาถึงอิทธิพลหรือบทบาททางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจที่ชนกลุ่มนั้น ๆ มีอยู่ในสังคมหรือในประเทศนั้น เช่น ชนผิวขาวในอิตาลีได้เรียกได้ว่าเป็นชนกลุ่มใหญ่ เพราะมีบทบาทหรืออิทธิพลทางการเมือง เศรษฐกิจ และเป็นผู้ดำเนินกิจการสังคมด้านต่าง ๆ ชนผิวดำกลายเป็นผู้อยู่ใต้อิทธิพลของชาวผิวขาวในหลาย ๆ ด้าน หรือ เช่น ในประเทศไทย มีชนต่างวัฒนธรรมอยู่ในสังคมไทยมากมาย ที่เด่นชัดก็คือ คนจีน เวียดนาม ไทย-มุสลิม ใน 4 จังหวัดภาคใต้ และชาวเขา แต่จะเห็นว่าผู้มีเชื้อชาติไทย ยึดถือวัฒนธรรมไทยเป็นผู้มีอิทธิพลทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองในประเทศ จึงเรียกว่าเป็นชนกลุ่มใหญ่ (majority group) หรือกลุ่มอิทธิพล (dominant group) ส่วนชนกลุ่มอื่น ๆ มีบทบาทน้อยกว่า จึงเรียกว่า ชนส่วนน้อย หรือชนต่างวัฒนธรรม เพื่อหลีกเลี่ยงการเข้าใจผิดในเรื่องจำนวน นักวิชาการบางท่านจึงเรียกชนกลุ่มใหญ่ว่า “กลุ่มครอบครอง” และเรียกชนกลุ่มน้อยว่าเป็น “กลุ่มใต้ครอบครอง”

ความหมาย

ทางสังคมวิทยา-มานุษยวิทยา “ชนกลุ่มน้อย” หรือ “ชนต่างวัฒนธรรม” หมายถึง ชนกลุ่มหนึ่งที่อพยพมาจากต่างถิ่นเข้ามาอาศัยรวมอยู่กับเจ้าของถิ่นหรือเจ้าของประเทศในดินแดนใหม่ กลุ่มคนนี้อพยพมานี้จะมีความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ การสืบเชื้อสายชาติพันธุ์ เผ่าพันธุ์ และการยึดถือวัฒนธรรมในรูปแบบเดียวกันแต่จะมีลักษณะทางด้านกายภาพ การสืบชาติพันธุ์และรูปแบบวัฒนธรรมที่ยึดถือแตกต่างไปจากกลุ่มชนที่เป็นเจ้าของถิ่น เช่น มีรูปร่างหน้าตา สีผิว สีผม ภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี และแนวการดำเนินชีวิตที่แตกต่างออกไป

กล่าวได้ว่า กลุ่มคนนี้อพยพมานี้ได้นำเอาวัฒนธรรมเดิมของตนมาใช้ในถิ่นใหม่ และมีความรู้สึกร่วมกันว่าตนเองมีความแตกต่างไปจากชนกลุ่มใหญ่ที่อาศัยรวมอยู่ในสังคมเดียวกัน ในบางสังคม กลุ่มชนที่แตกต่างออกไปนี้มักจะได้รับ การปฏิบัติที่แตกต่างและไม่เท่าเทียม หรืออาจจะได้รับการรังเกียจกีดกัน (discrimination) หรือได้รับความลำเอียงอคติ (prejudice) จากชนส่วนใหญ่หรือกลุ่มอิทธิพล การอยู่ได้ของชนกลุ่มน้อยในบางสังคมแสดงให้เห็นถึงการตอบโต้กับกลุ่มอิทธิพลที่อยู่ในสถานภาพทางสังคมและการเมืองที่เหนือกว่า นี่เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาขัดแย้ง ความเข้ากันไม่ได้ และการไม่สามารถผสมกลมกลืนกันได้ระหว่างชนกลุ่มใหญ่และชนต่างวัฒนธรรม

การจำแนกชนกลุ่มน้อย

การจำแนกชนกลุ่มน้อยพิจารณาได้จาก 2 ลักษณะ คือ

1. พิจารณาองค์ประกอบด้านเชื้อชาติหรือเผ่าพันธุ์ (race) โดยจำแนกตามเชื้อชาติ ความแตกต่างด้านพันธุกรรม ซึ่งออกมาเป็นลักษณะทางกายภาพ เช่น ลักษณะ รูปร่าง ความสูง ความอ้วน ผอม รูปกะโหลกศีรษะ สีผม ลักษณะของเส้นผม สีผิว สีตา ลักษณะของจมูก ริมฝีปาก ฯลฯ เป็นต้น คนที่มีลักษณะทางด้านกายภาพเหล่านี้แบบเดียวกัน ก็มักจะเป็นกลุ่มประชากรที่มาจากเชื้อชาติเผ่าพันธุ์เดียวกัน เช่น ชนผิวขาว ผิวดำ ได้แก่ พวกนิโกร และผิวเหลือง เช่น คนเอเชีย
2. พิจารณาจากความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมที่ยึดถือปฏิบัติ (ethnicity) ได้แก่ ภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี ความคิดความเชื่อ แนวการดำเนินชีวิต เป็นต้น
3. พิจารณาจากความแตกต่างของกลุ่มโลหิต (blood group) ซึ่งถูกกำหนดโดยพันธุกรรม

และนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการจัดจำแนกได้ แต่ไม่สะดวกในการนำมาใช้ปฏิบัติ จึงไม่เป็นที่นิยม ส่วนใหญ่จึงพิจารณาจากเกณฑ์ที่ 1 และที่ 2 เป็นสำคัญ

อย่างไรก็ตามการจะถืออะไรเป็นเกณฑ์จัดแบ่งขึ้นอยู่กับความรู้สึกนึกคิดของชนกลุ่มใหญ่เป็นสำคัญ โดยชนกลุ่มใหญ่เป็นผู้กำหนดว่ากลุ่มใดคือชนกลุ่มน้อย เพราะไม่มีชนกลุ่มใดต้องการอยู่ในสถานภาพของความเป็นชนกลุ่มน้อยโดยสมัครใจ

ลักษณะที่ควรนำมาพิจารณาในการศึกษาเรื่องชนกลุ่มน้อย

1. ชนกลุ่มน้อยเป็นกลุ่มคนที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับชนกลุ่มใหญ่ หมายความว่า จะต้องมิชนทั้งสองกลุ่มนี้คู่กันไป จะมีเพียงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งไม่ได้ ความสัมพันธ์นี้เกิดขึ้นทั้งในด้านโครงสร้างและหน้าที่ มีผลกระทบกระเทือนสืบเนื่องกันและกันทั้งสองกลุ่ม

2. ชนกลุ่มน้อยมักเป็นกลุ่มชนที่ด้อยอิทธิพลทางสังคม เศรษฐกิจ และโดยเฉพาะทางด้านการเมืองมากกว่าชนกลุ่มใหญ่ที่อยู่ในสังคมเดียวกัน เช่น มักถูกกีดกันทางการเมืองอำนาจ และตำแหน่งในการบริหาร ถูกกีดกันในการอาชีพและกิจการบางอย่างในสังคม ในบางกรณีชนกลุ่มน้อยอาจจะอยู่ในฐานะที่สูงกว่าก็ได้ เช่น ชาวจีนในเอเชียหรือคนผิวนทางภาคอีสาน มีอำนาจทางเศรษฐกิจอยู่มาก แต่ยังคงอยู่ในสถานภาพชนกลุ่มน้อย

3. ชนกลุ่มน้อยมักได้รับการปฏิบัติอย่างไม่เท่าเทียมจากชนส่วนใหญ่ ถูกมองอย่างอคติลำเอียง ว่าเป็นคนละพวกคนละกลุ่มกัน จึงทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างชนทั้งสองกลุ่มมีปัญหา เกิดความขัดแย้งระหว่างกลุ่ม เกิดปฏิกิริยาต่อต้านตอบโต้ ซึ่งพฤติกรรมที่ชนกลุ่มน้อยได้รับ และตอบโต้ออกไปนี้มีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ ความรู้สึกนึกคิดของสมาชิกชนกลุ่มน้อย

4. ภายในหมู่ชนกลุ่มน้อยและชนกลุ่มใหญ่ อาจจะมีเกิดความรู้สึกที่เรียกว่า การมีอคติต่อเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ หรือชาติพันธุ์นิยม (ethnocentrism) เกิดขึ้น หมายความว่า คนที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน(อาจจะเป็นในหมู่ชนกลุ่มน้อยหรือชนกลุ่มใหญ่ก็ตาม) มีความรู้สึกที่เชื่อชาติหรือวัฒนธรรมของกลุ่มตนมีคุณค่า มีแนวปฏิบัติ และมีการปรับตัวที่ดีกว่าของกลุ่มอื่น ๆ จึงเกิดเป็นความเชื่อมั่นในวิถีประชาของตนอย่างเคร่งครัด ยึดถือในพวกพ้อง ขณะเดียวกันก็มองกลุ่มอื่นว่าอยู่ในลักษณะที่ด้อยกว่า จึงมีการแสดงพฤติกรรมที่เป็นอคติหรือถูกกีดกันสมาชิกกลุ่มอื่น ๆ เช่น แสดงออกมาในรูปของการเหยียดเหยียด การก้าวร้าว หรือการขานนามกลุ่มอื่น เช่น พวกนิโกรถูกเรียกว่า นิกเกอร์ (niggers) คนอเมริกันเชื้อสายญี่ปุ่นถูกเรียกว่า jap หรือการที่คนอินเดียถูกเรียกว่า แขก หรือคนจีนถูกเรียกว่า เจ๊ก ก็เป็นตัวอย่างของชาติพันธุ์นิยมได้

ความรู้สึกที่เป็นอคติต่อเชื้อชาติเผ่าพันธุ์นี้ มิใช่ว่าจะเกิดเฉพาะภายในกลุ่มวงในของชนกลุ่มใหญ่เท่านั้น ภายในหมู่สมาชิกของชนกลุ่มน้อยก็มีการแสดงปฏิกริยาที่เป็นความรู้สึกนี้ออกมายังชนกลุ่มใหญ่หรือชนกลุ่มอื่นด้วย เช่น คนนิโกร เรียกกลุ่มของตนเองว่า อาฟโรอเมริกัน คนอเมริกันเชื้อสายแม็กซิกันเรียกตัวเองว่า ชิคาโน (chicano) หรือในกรณีที่ชนส่วนน้อยเกาะกลุ่มกันอย่างแน่นแฟ้นไม่ยอมเข้าไปผสมกลมกลืนกับชนกลุ่มอื่นทั้งในทางเชื้อชาติและวัฒนธรรม พยายามที่จะรักษาเอกลักษณ์ของกลุ่มตนเองไว้อย่างมั่นคง ก็เป็นการแสดงออกซึ่งชาติพันธุ์นิยมด้วย ผลที่ตามมามักจะเป็นความขัดแย้งระหว่างกลุ่ม (group conflict)

5. ด้วยเหตุเหล่านี้เอง สมาชิกชนกลุ่มน้อยบางกลุ่มจึงเกิดความรู้สึกเป็นปมด้อย (inferiority) ขาดความเชื่อมั่นตนเองว่าตนเองเป็นผู้ด้อยกว่าจึงยอมรับสภาพนี้ แต่บางคนอาจจะรวมตัวกันแสดงปฏิกริยาตอบโต้ต่อต้านชนกลุ่มใหญ่ หรือชนกลุ่มอื่นเพื่อเป็นการแสดงออกซึ่งการทดแทน (Compensation) ความรู้สึกที่เป็นปมด้อย ปฏิกริยาที่แสดงออกมานี้มีหลายลักษณะ เป็นทั้งการอ่อนน้อมเข้าหา หรือการต่อต้านอย่างรุนแรงต่อชนส่วนใหญ่ในลักษณะของความก้าวร้าวก็ได้

ปฏิกริยาของชนกลุ่มน้อยต่อชนกลุ่มใหญ่ หรือ ต่อกลุ่มอิทธิพลผู้มีอำนาจ (dominant group)

ชนกลุ่มน้อยเมื่อได้รับความกดดันจากการปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียม อคติและกีดกันถูกจึงอาจจะทำอะไรที่เป็นการตอบแทนการปฏิบัติที่เขาได้รับเพื่อเป็นการระบายความกดดัน หรือเพื่อให้ตัวเองได้รับการยอมรับจากสมาชิกกลุ่มใหญ่ก็ได้

ไม่มีสมาชิกกลุ่มน้อยคนใดที่แสดงปฏิกริยาตอบโต้กับอิทธิพลทุกอย่างได้หมด ลักษณะการตอบโต้เป็นกระบวนการที่ซับซ้อน แต่ก็ไม่มีปฏิกริยาแบบใดที่ถือเป็นแบบฉบับได้ ทั้งนี้แล้วแต่กรณีและโอกาส ปฏิกริยาแบบต่าง ๆ มีดังนี้

1. การปรับตัวเข้าหาและยอมอ่อนน้อมต่อผู้มีอิทธิพลเหนือกว่า เช่น นิโกรบางคนยอมตัวเป็นผู้รับใช้จงรักภักดีต่อคนผิวขาว

2. ยอมรับการถูกผสมกลมกลืนทางเชื้อชาติ หรือวัฒนธรรม โดยยอมเข้าไปรวมเป็นพวกเดียวกับชนกลุ่มใหญ่โดยการแต่งงาน หรือยอมรับเอาวัฒนธรรมของชนกลุ่มใหญ่มาใช้ปฏิบัติ

3. การหลบและแยกตัวออกจากกลุ่มอื่น โดยไม่ไปเกี่ยวข้องกับสังคมภายนอก ซึ่งอาจจะไปก่อกลุ่มของตนเองขึ้นมาโดยเฉพาะและไม่พยายามติดต่อกับคนกลุ่มอื่น

4. การถอนตัว หรือเกลียดกลุ่มพรรคพวกเดิมของตนอาจจะเป็นเพราะเกิดการเกลียดชัง หรือเบื่อหน่ายต่อสถานภาพความเป็นชนกลุ่มน้อยของตน จึงพยายามแยกตัวออกเพื่อปิดบัง ช่อนเร้น ไม่ยอมรับสภาพเดิมและพยายามทำตัวเป็นสมาชิกอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งมีอิทธิพลมากกว่า

5. เกิดความรู้สึกโกรธและเจ็บแค้น แสดงออกมาในรูปของปฏิกิริยาอย่างรุนแรง เช่น ทำลายล้าง หรือต่อต้านตลอดเวลา

6. เกิดความรู้สึกหวาดกลัว ระแวงการกดขี่ ซึ่งเป็นผลให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน ประพฤติผิดนอกกลุ่มออกไปจากมาตรฐานที่ยอมรับกัน หรือพยายามที่จะต่อต้านปทัสสถานของ สังคมที่กำหนดไว้ เช่น ค้ายาเสพติด เป็นยาอาชญากรหรืออาชญากร หรือทำตัวเป็นภัยสังคม

7. แสดงการคัดค้าน ต่อสู้ และไม่เห็นด้วยกับชนกลุ่มใหญ่หรือชนกลุ่มอื่น เช่น ประท้วง เดินขบวน ชุมนุมอภิปรายหรือก่อการจลาจลร่วนวายอยู่เสมอ

8. เกิดความรู้สึกเป็นปมด้อย และพยายามถ่ายทอดความรู้สึกนี้ไปยังสมาชิกในกลุ่ม เพื่อให้ตระหนักในสถานภาพของกลุ่มตน ซึ่งมีผลกระทบกระเทือนต่อการเรียนรู้ และการ พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของสมาชิกในกลุ่ม

9. ยึดมั่นในคุณค่าแห่งวัฒนธรรมและกลุ่มพวกของตนอย่างเคร่งครัด สร้างความรู้สึกที่เป็นชาติพันธุ์นิยม ไม่ยอมเข้าไปผสมกลมกลืนทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมกับกลุ่มอื่น แต่กลับพยายามสร้างความผูกพันกับกลุ่มและวัฒนธรรมเดิมของตนมากขึ้น

10. วางเฉย ไม่แสดงการยอมรับ อ่อนน้อม หรือต่อต้าน อาจจะทำตัวเป็นกลาง หรือไม่ยุ่งเกี่ยวกับสถานการณ์ใด ๆ ทั้งสิ้นไม่ว่าจะเป็นของกลุ่มตน หรือกลุ่มอื่นใดก็ตาม
สังคมลักษณะต่าง ๆ ที่เกิดจากการมีชนต่างวัฒนธรรมในสังคมนั้น ๆ

1. สังคมหลากหลายหรือพหุสังคม (plural society) หมายความว่า ในสังคมนั้นมี คนหลายเชื้อชาติหลายภาษา หลายศาสนาและวัฒนธรรม อาศัยรวมอยู่ปะปนกัน จึงเกิดมี บริเวณวัฒนธรรมและอนุวัฒนธรรมขึ้นมา ความขัดแย้งในสังคมแบบนี้เกิดขึ้นได้โดยเฉพาะการ ขัดแย้งทางเชื้อชาติ หรือศาสนา จึงทำให้คนบางกลุ่มเป็นกลุ่มอิทธิพลขึ้นมา

สหรัฐอเมริกา เป็นลักษณะสังคมแบบหลากหลาย มีคนหลากหลายเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ มี อนุวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน อาจจะเป็นเพราะเป็นประเทศที่เกิดมาจากการอพยพเข้ามาของคน ต่างถิ่นต่างภาษา นักมานุษยวิทยาบางท่านกล่าวว่า ไม่มีวัฒนธรรมที่เป็นของอเมริกันล้วน ๆ และสหรัฐอเมริกาเปรียบเสมือนเป็นบ้านหลอมความแตกต่างให้กลายมาเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

จะเห็นได้ว่าคนนิโกรในสหรัฐอเมริกาจำนวนมาก ส่วนมากอยู่ตามเมืองใหญ่ และทำงานตามโรงงานอุตสาหกรรม นอกจากนี้มีคนอเมริกันเชื้อสายยิว เชื้อสายเม็กซิกัน เชื้อสายอิตาเลียน เชื้อสายตะวันออกในฮาวาย และคนอินเดียแดง ซึ่งแต่ละกลุ่มมีชนบประเพณี ภาษา ศาสนา และวัฒนธรรมต่าง ๆ ตามรูปแบบเดิมของตน ไม่ค่อยจะยอมเปลี่ยนแปลง แต่สหรัฐอเมริกาได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่ยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม แต่ปัญหาในเรื่องการเหยียดผิวก็เกิดขึ้นเสมอ ๆ

สวิทเซอร์แลนด์ จัดเป็นสังคมแบบพหุวัฒนธรรม มีคนหลายเชื้อชาติเผ่าพันธุ์เข้าไปอาศัยอยู่มีศาสนาคริสต์ 2 นิกายใหญ่ ๆ คือ แครธอลิก และโปรเตสแตนท์ มีภาษาที่ใช้พูด 4 ภาษา เป็นภาษาราชการ เช่น ภาษาเยอรมัน ฝรั่งเศส อิตาลี และโรมานซ์ ปรากฏว่าสวิทเซอร์แลนด์ เป็นสังคมที่สงบสุข ไม่มีปัญหาชนกลุ่มน้อยเกิดขึ้นเท่าไรนัก

2. สังคมแบบทวิวัฒนธรรม (cultural dualism) ได้แก่ ประเทศคานาดา คือ ประชากรส่วนใหญ่สืบเชื้อสายมาจากพวกอังกฤษ และฝรั่งเศส จึงใช้ภาษาอังกฤษ และฝรั่งเศสเป็นภาษากลาง คนเชื้อสายอังกฤษนับถือศาสนาคริสต์นิกายแคธอลิก และเป็นกลุ่มที่มีการพัฒนาไปเร็วกว่าคนเชื้อสายฝรั่งเศส ซึ่งส่วนมากเป็นคนชนบท

ปัญหาการแตกแยกโดยเฉพาะทางการเมืองที่เกิดขึ้นในคานาดา เนื่องมาจากลักษณะทวิวัฒนธรรมนี้ไม่มีการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรม (assimilation) ซึ่งกันและกันต่างกลุ่มต่างต้องการความเป็นอิสระจึงเกิดการต่อต้านซึ่งกันและกัน กลายเป็นความแตกแยกทางประชากรอย่างเห็นได้ชัด

ประเทศมาเลเซีย ชาวมาลาญจัดว่าเป็นชนกลุ่มใหญ่ ทั้ง ๆ ที่มีจำนวนน้อยกว่าชาวจีนและอินเดีย เพราะกลุ่มคนมาลาญกุมอำนาจในการเมืองการบริหารประเทศเป็นส่วนมาก ชาวจีนเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลทางด้านเศรษฐกิจ

ประเทศสิงคโปร์ ชาวจีนเป็นชนกลุ่มใหญ่ ชาวมาลาญเป็นชนกลุ่มน้อย ซึ่งในสมัยก่อนชาวมาลาญเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลมาก โดยเฉพาะในสมัยที่สิงคโปร์อยู่ใต้การปกครองของมาเลเซีย

ประเทศฟิลิปปินส์ มีปัญหาเรื่องชนกลุ่มน้อยมากโดยเฉพาะปัญหาที่เกิดจากชาวจีน เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีอำนาจควบคุมเศรษฐกิจของประเทศ ปัญหาศาสนาเกิดจากกลุ่มมุสลิมซึ่งมีผลกระทบต่อการเมืองของประเทศ

สหภาพอาฟริกา มีคนผิวดำประมาณ 3 ใน 4 ของประชากรทั้งประเทศ นอกนั้นเป็นคนผิวขาวเชื้อสายอังกฤษ เชื้อสายดัตช์คือพวกบัวร์ เชื้อสายแขกอินเดีย และพวกผสมในอาฟริกา

มีการแบ่งเป็นชนชั้น วรรณะมากมาย การจรรยาภาพทางสังคมเป็นไปได้ยาก ประเด็นสำคัญคือในอาฟริกาได้มีการใช้นโยบายแบ่งแยกผิวและกีดกัน ซึ่งเป็นนโยบายของรัฐบาลโดยการสนับสนุนของพวกผิวขาว เช่น ให้มีการแบ่งแยกบริเวณหรือแบ่งเป็นถิ่นเฉพาะเผ่า เฉพาะเชื้อสายแบ่งแยกที่อยู่อาศัยไม่ให้คนต่างเชื้อชาติอยู่ปะปนกัน และมีการกีดกันการเข้าร่วมกิจการสังคม นโยบายนี้ เรียกว่า ลัทธิอพาร์ไทด์ (apartheid)

ประเทศออสเตรเลีย จัดเป็นสังคมแบบสมานรูป (homogeneous) คือ มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่มีการแบ่งแยกกันในเรื่องชนชั้น ระหว่างสังคมเมืองกับชนบท และไม่มีการแบ่งแยกกันตามภูมิภาคทั้ง ๆ ที่ชนชาวพื้นเมืองดั้งเดิมมีที่มาจากถิ่นต่าง ๆ กัน เช่น อังกฤษ สกอตแลนด์ ไอร์แลนด์ ฯลฯ แต่ความรู้สึกต่างกันทางเชื้อชาติมีน้อยมาก แต่เกิดความรู้สึกแตกต่างกันทางศาสนามากกว่า ออสเตรเลียจึงจัดเป็นสังคมแบบอันหนึ่งอันเดียวกัน

ประเทศไทย เป็นประเทศเดียวในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ไม่มีปัญหารุนแรงอันเกิดจากชนกลุ่มน้อย ทั้ง ๆ ที่มีชนต่างวัฒนธรรมหลายกลุ่ม แต่เป็นเพราะเราเลือกใช้นโยบายชนกลุ่มน้อยได้ถูกต้องเหมาะสม อีกทั้งเอกลักษณ์ของคนไทยเป็นปัจจัยที่เอื้ออำนวย จึงทำให้สังคมไทยเป็นประเทศเดียวในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่สามารถแก้ไขปัญหาชนกลุ่มน้อยได้โดยวิธีการนุ่มนวล ปราศจากความรุนแรง และได้ผลดีมาก

ปัญหาชนกลุ่มน้อย

การจะจำแนกออกไปอย่างแน่นอนว่าอะไรคือปัญหาชนกลุ่มใหญ่ อะไรคือปัญหาชนกลุ่มน้อยนั้นเป็นไปได้ เพราะเหตุว่าชนทั้งสองกลุ่มมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน ต้องอ้างอิงเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน เช่น ที่เรียกว่าเป็นปัญหาชนกลุ่มใหญ่ อาจจะมีสาเหตุหรือมีผลต่อเนื่องกับชนกลุ่มน้อยก็ได้

นักศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องชนกลุ่มน้อยยอมรับกันว่า ปัญหาชนกลุ่มน้อยส่วนมากเป็นปัญหาในเรื่องโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชนกลุ่มใหญ่และชนกลุ่มน้อย โดยเฉพาะในเรื่องความตึงเครียดและความขัดแย้ง แต่การเป็นปัญหาในสังคมหนึ่ง ไม่จำเป็นต้องเป็นปัญหาในอีกสังคมหนึ่ง

กล่าวได้ว่าปัญหาชนกลุ่มน้อยเกิดขึ้นในหลายประเทศ แต่ความรุนแรงของปัญหาจะต่างกันไป ส่วนมากการวิเคราะห์ปัญหาจะเน้นศึกษาเฉพาะโครงสร้างภายในกลุ่มของชนกลุ่มน้อยเท่านั้น เช่น ด้านสังคมและวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และจิตวิทยา การศึกษาเฉพาะเรื่องเหล่านี้ยังไม่เพียงพอ ควรจะมีการศึกษาวิเคราะห์ให้กว้างออกไปอีก เช่น ศึกษาถึงด้านการศึกษา

การปกครอง การเมือง และความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มในสังคมเดียวกัน ประการสำคัญคือ ต้องศึกษาและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับชนกลุ่มใหญ่ด้วย เพื่อเป็นองค์ประกอบให้วิเคราะห์ ปัญหาชนกลุ่มน้อยได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้การวิเคราะห์ปัญหาชนกลุ่มน้อยยังรวมศึกษาไปถึงปัญหาที่เกิดจากการอคติอีกด้วย การกระทำที่รุนแรง ปฏิบัติต่อต้านของชนกลุ่มน้อย แต่อย่างไรก็ตามการพิจารณาจะต้องเน้นทั้งชนกลุ่มใหญ่และชนกลุ่มน้อยประกอบกันไป

ปัญหาชนกลุ่มน้อยในแต่ละสังคมจะเป็นปัญหาที่แตกต่างกันไป ในบางสังคมเป็นปัญหา เรื่องการเหยียดผิว เช่น ในสหรัฐอเมริกา เรื่องการแตกแยกทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมใน คานาดา ปัญหาศาสนาในปากีสถาน และฟิลิปปินส์ หรือปัญหาการแบ่งชนชั้นวรรณะในอินเดีย เป็นต้น ในประเทศไทยมีปัญหายุ่งยากบ้างจากชนต่างวัฒนธรรม เช่น เกิดปัญหาเรื่องอิทธิพล ทางเศรษฐกิจของคนเชื้อสายจีน เกิดปัญหาทางการเมืองการปกครอง และอำนาจทางเศรษฐกิจ จากคนเชื้อสายญวน เกิดปัญหาความแตกต่างทางวัฒนธรรม และการแบ่งแยกดินแดนจากคนไทย มุสลิมในจังหวัดภาคใต้ และปัญหาการค้าฝิ่น และการแทรกซึมของฝ่ายตรงข้ามในหมู่พวกชาวเขา แต่ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจัดได้ว่าไม่เป็นปัญหาที่รุนแรง อันจะนำมาซึ่งความแตกแยกหรือก่อให้เกิดสงครามกลางเมืองเลย

เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น ก็จำเป็นต้องมีการวางนโยบายและมาตรการแก้ไข เพื่อลดความ ยุ่งยากลงไปไม่มากนัก

นโยบายเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อย

ในสังคมที่มีชนกลุ่มน้อยเกิดขึ้น สังคมหรือประเทศนั้นย่อมมีการจัดนโยบายขึ้นมาเพื่อ เป็นการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น แต่สามารถจะกล่าวได้ว่า นโยบายไม่ว่าในรูปแบบใดก็ตาม ไม่สามารถที่จะใช้ขจัดปัญหาให้หมดสิ้นไปได้ อาจจะช่วยลดผ่อนคลายหรือแก้ปัญหานักให้ เป็นเบาลงไปได้เท่านั้น หรือเพื่อใช้เป็นมาตรการประสานกลุ่มเข้าหากันก็ได้

การเลือกใช้นโยบายเพื่อนำมาแก้ปัญหากับชนกลุ่มน้อยแต่ละกลุ่มเชื้อชาติหรือวัฒนธรรมนั้นแตกต่างกันไป โดยต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์บางประการ เพื่อให้การเลือกใช้นโยบาย เป็นไปได้อย่างเหมาะสม ตรงตามหลักมนุษยธรรม และได้ผลดีมากที่สุด ข้อควรคำนึง คือ

1. ต้องศึกษาถึงประวัติและภูมิหลังทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมของชนกลุ่มนั้น ๆ เสีย ก่อน
2. ต้องคำนึงถึงเอกลักษณ์หรือลักษณะนิสัยประจำชาติเพื่อเลือกใช้นโยบายให้ถูกต้อง

3. ต้องคำนึงถึงสถานการณ์ในขณะนั้น เพื่อเลือกใช้นโยบายได้อย่างเหมาะสม
4. ต้องเลือกใช้นโยบายเพื่อให้ตรงตามหลักมนุษยธรรมมากที่สุด
5. ต้องคำนึงถึงหลักความเสมอภาค เพื่อก่อให้เกิดความยุติธรรม ลดความมือกดลงไป

นโยบายที่ใช้แก้ปัญหาชนต่างวัฒนธรรม

แบ่งได้เป็น 2 แนว

แนวที่ 1 เป็นนโยบายที่จัดเป็นวิธีการที่ค่อนข้างจะรุนแรง หรือนโยบายบางรูปอาจจะขัดกับหลักมนุษยธรรมก็ได้

แนวที่ 2 เป็นนโยบายที่นุ่มนวล ตรงตามหลักศีลธรรมและเป็นที่ยอมรับใช้กันในสังคมและสภาวะการณ์ปัจจุบัน

แนวที่ 1 ได้แก่นโยบายในรูปลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. นโยบายแยกพวก (segregation) เป็นวิธีการที่ชนกลุ่มน้อยและชนกลุ่มใหญ่ในสังคมเดียวกันแยกตัวออกจากกันอย่างเด็ดขาด ต่างคนต่างอยู่ ไม่มีการติดต่อกันต่างคนต่างก็ดำเนินชีวิตตามรูปแบบแห่งวัฒนธรรมของตน นโยบายแบบนี้แทนที่จะเป็นการแก้ปัญหา แต่กลับเป็นการสนับสนุนให้เกิดการแบ่งแยก เพิ่มความรุนแรง เช่น ในกรณีระบอบวรรณะของอินเดีย ลัทธิอาปาร์ไทด์ (apartheid) ในอาฟริกาใต้ และการแบ่งแยกก็ดกันระหว่างชนผิวขาว และผิวดำ ในสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

2. การทำลายล้างชนกลุ่มน้อยโดยการฆ่าหรือทำลายให้หมดไป (genocide) เช่น ฮิตเลอร์สังหารชาวยิวในเยอรมันนี้ประมาณ 5 ล้านคน ระหว่าง ค.ศ. 1933 ถึง 1945 หรือในกรณีที่ชาวอินเดียยุคแรกของประวัติศาสตร์อเมริกันถูกชนผิวขาวทำลายล้มตายไปเป็นจำนวนมาก

3. การขับไล่เนรเทศออกจากดินแดน เช่น สมัยนายพลเนวินขับไล่ชาวอินเดียออกจากพม่า

4. การกีดกันให้อยู่แยก เช่น การแยกผิวระหว่างคนผิวขาวกับผิวดำ มีการต่อต้านกีดกันและแบ่งแยกกันในกิจกรรมและการดำเนินชีวิต เช่น แยกโรงเรียน แยกการใช้ห้องน้ำ สาธารณะ แยกบริเวณที่อยู่อาศัย และกีดกันในการอาชีพและการสมาคม

5. การแบ่งแยกดินแดน เช่น การแยกออกเป็นอินเดีย และปากีสถานหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 หรือการแบ่งดินแดนปาเลสไตน์เป็นประเทศอิสราเอลของชาวยิว

6. การเอาเป็นชลย เป็นเมืองขึ้นแบบอาณานิคม (colonialism) ซึ่งอาจจะออกมาในรูปแบบของการแผ่ขยายดินแดนออกไปหรือจับชนหลายเผ่าหลายชาติหลายภาษาอยู่ภายใต้การปกครองของชาติอิทธิพลเดียวกัน เป็นการบังคับให้อยู่ใต้อาณัติและปฏิบัติตาม

แนวที่ 2 เป็นนโยบายที่ยึดหลักความเสมอภาคเป็นวิธีการที่ไม่รุนแรง ได้แก่

1. นโยบายรวมพวก (integration) หมายถึงการที่รัฐบาลยอมให้ชนต่างวัฒนธรรมยึดถือปฏิบัติตามวัฒนธรรมตามรูปแบบเดิมของตนได้ เช่น การปฏิบัติตามชนบประเพณี การดำเนินชีวิต การใช้ภาษา การนับถือศาสนา ฯลฯ ขณะเดียวกันทั้งชนกลุ่มใหญ่และชนกลุ่มน้อยมีการติดต่อสัมพันธ์กันในด้านต่าง ๆ เช่น การติดต่อกันในชีวิตประจำวันดำเนินธุรกิจและกิจกรรมทางสังคมร่วมกัน ชนกลุ่มใหญ่ยอมรับความสำคัญของชนกลุ่มน้อยทั้งในด้านเชื้อชาติและวัฒนธรรม ชนกลุ่มน้อยก็เกิดความรู้สึกผูกพันว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่ต้องให้ความซื่อสัตย์และความจงรักภักดี เช่น ในกรณีของไทย-มุสลิม โดยเฉพาะใน 4 จังหวัดภาคใต้

2. นโยบายการผสมผสานชาติพันธุ์ (amalgamation) ได้แก่ การแต่งงานกันระหว่างคนต่างเชื้อชาติ เช่น คนไทยแต่งงานกับคนจีน ซึ่งก่อให้เกิดผลต่อการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมตามมาด้วย

3. นโยบายการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Cultural pluralism) ได้แก่ การที่สังคมยอมรับความแตกต่างทางเชื้อชาติและวัฒนธรรม ได้แก่ ภาษา ศาสนา การดำเนินชีวิต ความคิด ความเชื่อ อุดมการณ์ ฯลฯ ของชนกลุ่มต่าง ๆ ที่อยู่ร่วมในสังคมเดียวกัน แต่ละกลุ่มชนยอมรับในคุณค่าทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมของกันและกัน โดยยึดหลักความเสมอภาคและภราดรภาพลดความขัดแย้ง และสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันขึ้นมาได้ เช่น กรณีของประเทศสวิตเซอร์แลนด์ และสหรัฐอเมริกา ซึ่งเรียกสังคมแบบนี้ว่าเป็น "สังคมแบบหลากหลาย" (plural society)

4. นโยบายการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรม (assimilation) มีลักษณะที่สำคัญดังนี้

ก. เป็นการรวมเอากลุ่มชนที่มีภูมิหลังทางด้านเชื้อชาติหรือวัฒนธรรมต่างกัน แต่อาศัยอยู่ในสังคมเดียวกันเข้ามารวมกัน ก่อให้เกิดเป็นวัฒนธรรมอันหนึ่งอันเดียวกันขึ้นมา

ข. การผสมกลมกลืนกันทางวัฒนธรรมนี้ มักจะเป็นการรวมเอาวัฒนธรรมเดิมของชนกลุ่มน้อยเข้ามารวมกับวัฒนธรรมของชนกลุ่มใหญ่ คือ ชนกลุ่มน้อยรับเอาวัฒนธรรมของชนกลุ่มใหญ่มาปฏิบัติ แต่ในบางโอกาส บางสถานการณ์ ชนกลุ่มใหญ่อาจจะรับเอาวัฒนธรรม

ของชนกลุ่มน้อยมาใช้บ้าง จึงเป็นลักษณะแบบบุคคลวิถี (two-way communication) เช่น คนไทย นำเอาการใช้ตะเกียบ การนุ่งกางเกงแพร หรือภาษาบางคำของชาวจีนมาใช้

ค. กระบวนการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรม เป็นกระบวนการค่อยเป็นค่อยไป กว่าที่จะเห็นผลหรือผสมกลมกลืนกันได้อย่างดีต้องใช้เวลานานมาก

ง. วิธีการนี้ทำได้โดยผ่านทางกระบวนการทางการศึกษา (education) และการอบรม ให้รู้ระเบียบของสังคม (socialization) หรือเป็นการเรียนรู้โดยไม่รู้ตัวเช่น คนจีนเข้ามาอยู่ใน เมืองไทยเป็นเวลานาน ๆ จนสามารถพูดภาษาไทยได้คล่อง เพราะสภาพแวดล้อมก่อให้เกิดความ เคยชิน นอกจากนี้สื่อมวลชนการติดต่อกันในชีวิตประจำวัน และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมธุรกิจ และสังคม ยังเป็นผลทำให้กระบวนการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมดำเนินไปได้ดีและได้ผลเร็ว ขึ้น

ข้อสังเกต นโยบายแนวที่ 2 เป็นที่นิยมใช้กันในประเทศต่าง ๆ เพราะเป็นวิธีการที่ ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์ก่อให้เกิดความเสมอภาคและการประสานประโยชน์ต่อกันได้ดี สามารถ จะผ่อนคลายความตึงเครียดของปัญหาเรื่องชนกลุ่มน้อยในสังคมลงไปได้ ดังกรณีของประเทศไทย จัดได้ว่าเป็นประเทศที่ใช้นโยบายการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมได้ผลดีมาก เมื่อเทียบกับ ประเทศต่าง ๆ ในเอเชียอาคเนย์ด้วยกัน กรณีของประเทศสหรัฐอเมริกาและสวีตเซอร์แลนด์ รัฐบาลใช้นโยบายการยอมรับความหลากหลายของทุกเชื้อชาติและวัฒนธรรม สังคมจึงอยู่ร่วมกัน ได้โดยปราศจากปัญหารุนแรง

การศึกษาเกี่ยวกับชาวไทยมุสลิมใน 4 จังหวัดภาคใต้

จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูล มีประชากรส่วนใหญ่ เป็นชาวไทยมุสลิมนับถือศาสนาอิสลาม พูดภาษามลายู มีขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม ที่แตกต่างไปจากภาคอื่น ๆ ของประเทศ

1. สังคมและวัฒนธรรม

เป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไปว่า ชาวไทยมุสลิมมีการยึดถือวัฒนธรรมในรูปแบบที่ต่าง จากคนไทยภาคอื่นยึดมั่นและเคร่งครัดในหลักการและคุณค่าแห่งศาสนามาก ความเชื่อ พฤติกรรมวิถีการดำเนินชีวิตเป็นไปตามครรลองแห่งศาสนา ซึ่งเป็นเรื่องซีให้เห็นถึงการยึด เห็นยวเข้าเป็นกลุ่มพวกเดียวกัน

นอกจากนี้คนไทยมุสลิมยังมีการสืบเชื้อสายที่ต่างไปจากคนไทยทั่วไป จึงมีลักษณะ ทางกายภาพที่แตกต่างกัน เกิดเป็นความรู้สึกถึงความแตกต่างทางเชื้อชาติตามมาได้

2. การปกครอง

มักจะเกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างข้าราชการที่ไปปฏิบัติหน้าที่กับประชาชนไทยมุสลิม อาจจะเป็นเพราะเจ้าหน้าที่ที่ออกไปปฏิบัติงานไม่เข้าใจสังคมและวัฒนธรรมของชนพวกนี้ อย่างดีพอ มีความลำเอียงในการปฏิบัติงานเสมือนก่อให้เกิดความรู้สึกแบ่งแยก จึงเกิดการขัดแย้ง เข้ากันไม่ได้ บางครั้งประชาชนเกิดความรู้สึกที่ข้าราชการเอาเปรียบกดขี่ ข่มเหง จึงไม่ให้ความร่วมมือ กลายเป็นความรู้สึกอคติและทัศนคติที่ไม่ดีต่อกัน สร้างความเป็น "พวกเขา" "พวกเรา" แบ่งแยกกัน

3. การเมือง

เป็นปัญหาหนักใจแก่รัฐบาลไทย โดยเฉพาะเมื่อ พ.ศ. 2517 ที่เกิดปัญหาชาวไทยมุสลิม ในจังหวัดภาคใต้พยายามแบ่งแยกดินแดนซึ่งก่อให้เกิดสถานการณ์ไม่ดีทางการเมืองเสมอมา อาจจะเป็นเพราะการโฆษณาชวนเชื่อที่จะให้จังหวัดทางภาคใต้มีการปกครองแบบรัฐอิสระ หรือเข้าไปฝักใฝ่รวมตัวกับประเทศใกล้เคียง จึงมีชนบางกลุ่มก่อความวุ่นวายขึ้นเนือง ๆ เป็นผลร้ายต่อความมั่นคงของประเทศ เปิดโอกาสให้คอมมิวนิสต์เข้ามาแทรกแซงได้ง่าย เช่น ขบวนการแบ่งแยกดินแดน และโจรจีนคอมมิวนิสต์ เป็นต้น

4. การศึกษา

ศาสนาอิสลามได้บัญญัติให้มุสลิมทุกคนต้องศึกษาศาสนาเพื่อปฏิบัติศาสนกิจได้ ชาวไทยมุสลิมจึงนิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนปอเนาะ เพื่อศึกษาศาสนาแทนการเข้าเรียนในโรงเรียนราษฎร์ อีกทั้งกิจกรรมบางอย่างในโรงเรียนราษฎร์ตามหลักสูตรของรัฐบาล ขัดกับหลักการในศาสนาอิสลาม การส่งบุตรหลานเข้าเรียนในปอเนาะ ทำให้เด็ก ๆ ได้รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมภายในกลุ่มพวกของตนอยู่ตลอดเวลา

5. ภาวะเศรษฐกิจ

ปัญหาคือการขยายตัวทางเศรษฐกิจไม่เพียงพอกับจำนวนประชากรภาคใต้ที่เพิ่มขึ้น ทำให้เกิดปัญหาว่างงาน ประชากรจำนวนมากไม่น้อยยังอยู่ในสภาพยากจน ไร้ฝีมือ การคมนาคมติดต่อ บางท้องถิ่นยังไม่สะดวก ทำให้เกิดปัญหาเรื่องการส่งขายผลิตผล

6. จิตวิทยา

ชาวไทยมุสลิมบางคนในภาคใต้เกิดความรู้สึกว่าตนเองเป็นคนละกลุ่มพวกกับชาวไทยพุทธ โดยทั่ว ๆ ไปอาจจะเป็นเพราะการประชาสัมพันธ์ไม่ดีพอ หรืออาจเกิดจากภาพพจน์

เก่า ๆ ทำให้เกิดทัศนคติไม่ดีต่อคนไทยพุทธบางกลุ่มไม่ให้ความไว้วางใจ จึงกลายเป็นความรู้สึกแยกพวก ขาดแรงจูงใจที่จะสมานรูปแบบให้เข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ เพื่อนำมาซึ่งความเข้าใจซึ่งกันและกัน

นโยบายและมาตรการในการแก้ไขปัญหา

เมื่อพิจารณาจากสาเหตุข้างต้น จะเห็นว่า ชาวไทยมุสลิมมีความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมกับคนไทยในภาคอื่น ๆ และประเด็นสำคัญ คือ พฤติกรรมและแนวการดำเนินชีวิตของเขาต้องเป็นไปตามครรลองแห่งศาสนา ยากที่จะเปลี่ยนแปลงได้เพราะอาจจะไปขัดกับหลักศาสนา ด้วยเหตุนี้การที่รัฐบาลจะใช้นโยบายการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรม (assimilation) จึงเป็นไปได้ยาก เพราะอุปสรรคด้านศาสนาและวัฒนธรรมหลาย ๆ อย่าง นโยบายที่เหมาะสมที่สุดที่จะใช้กับชาวไทยมุสลิม คือ นโยบายรวมพวก (integration) เพราะเป็นการยอมรับคุณค่าทางวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน และชนทั้งสองกลุ่มก็มีความสัมพันธ์เสมือนพี่น้องร่วมสังคมเดียวกัน อีกทั้งนโยบายนี้ตรงกับหลักความเสมอภาคและภราดรภาพ ไม่เป็นการบังคับและก่อให้เกิดความยุติธรรม

นอกจากการใช้นโยบายรวมพวก ควรจะมีการจัดมาตรการต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการใช้นโยบายเพื่อส่งเสริมให้การใช้นโยบายได้ผลมากขึ้นและรวดเร็วขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับมาตรการมีดังนี้

1. ยอมรับความสำคัญในคุณค่าของวัฒนธรรมตามรูปแบบของเขาว่าเท่าเทียมกับวัฒนธรรมในรูปแบบที่ชาวไทยพุทธยึดถือ เช่น ไม่สร้างความรู้สึกที่เรียกว่า การอคติต่อเชื้อชาติหรือวัฒนธรรม (ethnocentrism)
2. ยอมรับว่าศาสนาอิสลามเป็นศาสนาหนึ่งที่มีความสำคัญในสังคมไทย ซึ่งก็ได้มีการยอมรับกันมานานแล้ว โดยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก
3. ปรับปรุงสภาพสังคมและความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น เช่น แนะนำส่งเสริมด้านการแพทย์ การอนามัย การสาธารณสุข การโภชนาการ ฯลฯ
4. ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ที่จะออกไปปกครองหรือปฏิบัติงานกับคนไทยกลุ่มนี้ ควรได้รับการอบรมให้มีพื้นฐานความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิหลังและวัฒนธรรมของคนกลุ่มนี้ดีพอเพื่อเข้ากันได้ ไม่ขัดแย้งกัน เกิดความร่วมมือกันในการดำเนินงาน

5. ควรส่งเสริมให้คนไทยมุสลิมหรือคนในท้องถิ่นได้มีโอกาสเข้ามาปกครองตนเองบ้าง ซึ่งเป็นผลดีทางด้านจิตวิทยา

6. ควรปรับปรุงด้านการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างรัฐบาลกับประชาชน อันจะเป็นแนวทางในการป้องกันการโฆษณาชวนเชื่อและการแทรกซึมของฝ่ายตรงข้าม

7. รัฐบาลควรขยายการศึกษาอย่างน้อยขั้นประถมศึกษาในภูมิภาคแถบนี้ให้กว้างขวางขึ้น ควรปรับปรุงหลักสูตรโรงเรียนรัฐบาลให้สอดคล้องกับโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามพอเหมาะ เพื่อดึงดูดให้ชาวไทยมุสลิมนิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนรัฐบาลให้มากขึ้น

8. ส่งเสริมการศึกษาและการฝึกฝนการอ่านคัมภีร์กุรอาน เช่น จัดสรรเงินทุนขยายการศึกษาในด้านนี้ และสนับสนุนผู้สนใจไปศึกษาวิชาอื่นในต่างประเทศด้วย เช่น อียิปต์ ซาอุดีอาระเบีย อินโดนีเซีย เป็นต้น

9. ปรับปรุงการเศรษฐกิจในด้านต่าง ๆ เช่น ปรับปรุงการคมนาคมเพื่อการติดต่อและการขนส่งสินค้าส่งเสริมการอาชีพราษฎรทั้งทางเกษตร อุตสาหกรรม และการประมง ขยายการสร้างเขื่อนชลประทาน สร้างท่าเรือ แนะนำการปลูกยางพันธุ์ดี และส่งเสริมโครงการนิคมช่วยเหลือตนเอง

10. สร้างความเข้าใจและส่งเสริมทัศนคติที่ดีต่อกันระหว่างคนไทยมุสลิม และคนไทยพุทธ เพื่อนำมาซึ่งความจงรักภักดีต่อสังคมไทย อันจะเป็นประโยชน์ต่อความมั่นคงของชาติด้วยการศึกษาเกี่ยวกับชาวเขาในประเทศไทย

ชาวเขาในประเทศไทย มีประมาณ 20 เผ่า มีจำนวนประมาณ 1% ของประชากรทั้งประเทศ เผ่าที่มีจำนวนมากที่สุดคือ กะเหรี่ยง น้อยที่สุดคือ อีเก้อ กล่าวได้ว่า ชาวเขาเป็นชนต่างวัฒนธรรมที่มีความเจริญในระดับเผ่า เป็นกลุ่มที่มีภาษา ขนบประเพณี และแนวการดำเนินชีวิตที่แตกต่างออกไปจากคนไทยบนพื้นราบ

1. ลักษณะของชาวเขา

อาศัยบนที่สูง ทำการกสิกรรมแบบไร่เลื่อนลอย เช่น ปลูกข้าว ปลูกฝิ่น และพืชไร่ ไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่ง แต่ละเผ่ามีอนุวัฒนธรรมที่แตกต่างกันไป บางกลุ่มอาศัยอยู่ห่างไกล การคมนาคมไม่สามารถเข้าได้ถึง

2. ปัญหาชาวเขา

ปัญหาชาวเขาในฐานะเป็นชนกลุ่มน้อยกลุ่มหนึ่งในประเทศไทยมีมานาน และเป็นปัญหาใหญ่สร้างความหนักใจให้แก่รัฐบาลอยู่มาก เพราะเป็นปัญหาระดับชาติและระหว่างประเทศ ได้แก่

ก. ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า ซึ่งมีผลเสียต่อสภาพนิเวศวิทยา สาเหตุเกิดจากการที่ชาวเขาทำไร่เลื่อนลอยจึงมีการหักร้างถางพงโค่นต้นไม้เผาป่าไปเรื่อย ๆ ทำให้ต้นไม้ตามป่าเขาถูกทำลายไปมาก เกิดการสูญเสียสภาพธรรมชาติ เป็นผลให้เกิดความแห้งแล้งของอากาศ น้ำท่วม เพราะไม่มีต้นไม้ช่วยเก็บกักน้ำให้เกิดความชุ่มชื้น เป็นผลเสียทางด้านเศรษฐกิจตามมา

ข. ปัญหาการปลูกฝิ่นและค้ายา ก่อให้เกิดปัญหายาเสพติดตามมา ซึ่งเป็นภัยร้ายแรงต่อสังคมไทยและสังคมต่างประเทศด้วย สาเหตุเพราะชาวนิยมการปลูกฝิ่น และลักลอบนำฝิ่นออกไปขายทางชายแดน เพาะปลูกและค้ายาขายกันในป่าลึก ๆ การคมนาคมเข้าไปไม่ถึง ยากแก่การที่รัฐบาลจะเข้าไปควบคุมได้ กลายเป็นภัยสังคมอันร้ายแรงต่อโลก

ค. ปัญหาด้านการเมือง สาเหตุเพราะชาวเขามักอาศัยในถิ่นห่างไกลการคมนาคมในป่าลึกชายแดน ประกอบกับชาวเขาเป็นเสมือนกลุ่มชนลอย ๆ เป็นกลุ่มอิสระไม่มีความรู้สึกผูกพันว่าขึ้นกับใคร ไม่มีสถาบัน จึงตกเป็นเครื่องมือทางการเมืองของฝ่ายคอมมิวนิสต์ได้ง่าย เป็นปัญหาต่อความไม่มั่นคงแก่ประเทศไทยอย่างมาก

3. นโยบายการแก้ไขปัญหา

พิจารณาถึงสถานการณ์และสภาพการณ์ทางสังคมในปัจจุบัน สามารถใช้นโยบายการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรม (assimilation) กับชาวเขาในฐานะชนต่างวัฒนธรรมได้ ทั้งนี้เพราะปัจจุบันทางการสามารถเข้าถึงกลุ่มต่าง ๆ ของชาวเขาได้มากขึ้นทุกที ชาวเขาได้มีการติดต่อกับคนบนพื้นราบหรือคนในเมืองมากขึ้น อีกทั้งชาวเขายังเป็นกลุ่มชนที่อิสระ เพราะฉะนั้นจึงเป็นโอกาสที่เราสามารถจะจูงใจกลุ่มชาวเขาให้เข้ามาขึ้นกับสังคมไทยได้มากขึ้น

ข้อดีของการใช้นโยบายการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมกับชาวเขา เพราะจะทำให้เกิดความเข้าใจและใกล้ชิดติดต่อกันมากขึ้น ทำให้ชาวเขาไม่เกิดความรู้สึกแตกแยกโดดเดี่ยว ทำให้เกิดความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมโดยมีความเหมือนหรือความคล้ายคลึงกับความ เป็นพลเมืองไทยโดยทั่ว ๆ ไป ความผูกพันต่อสังคมก็จะเป็นผลตามมา

ข้อเสนอแนะสำหรับมาตรการที่ควรใช้ควบคู่กับนโยบาย คือ

1. ปัจจุบันชาวเขาได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการว่าเป็นพลเมืองไทยโดยสมบูรณ์ เช่น ต้องขึ้นทะเบียนบ้านทำสำมะโนครัว และต้องผ่านการคัดเลือกทหารเหมือนกับผู้ชายไทย โดยทั่ว ๆ ไป

2. รัฐบาลโดยความร่วมมือของสมาคม องค์การหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของเอกชนและ นิสิตนักศึกษา อาสาสมัคร ได้ร่วมกันจัดตั้งโครงการพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาในด้านต่าง ๆ ขึ้นหลายโครงการ เพื่อพัฒนาสถานภาพความเป็นอยู่ของชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ให้ดีขึ้นทั้งในทาง สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การศึกษา การอนามัย การแพทย์ การสาธารณสุข และการ โภชนาการ โครงการเหล่านี้ทำให้ทางการสามารถเข้าถึงชาวเขาได้มากและง่ายขึ้น เป็นผล ให้ชาวเขามีการติดต่อ และมีความสัมพันธ์กับคนไทยทั่วไปมากขึ้น

3. ควรมีการปรับปรุงด้าน การคมนาคมติดต่อเพื่อมิให้ชาวเขาเกิดความรู้สึก ว่า ถูกทอดทิ้ง

4. ส่งเสริมการเศรษฐกิจในลักษณะต่าง ๆ เช่น ส่งเสริมการกักเก็บน้ำเพื่อการเกษตร ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ การปลูกพืชและเกษตรกรรมต่าง ๆ แทนการปลูกฝิ่น โดยทางการ ต้องจัดหาตลาดขายผลผลิตให้

5. จัดให้มีพระธรรมจาริก เพื่อเผยแพร่พุทธศาสนาไปยังหมู่ชาวเขา เพื่อเป็นเครื่อง ยึดเหนี่ยวจิตใจและกลุ่ม

6. ขยายการศึกษาไปยังเด็กชาวเขา เพราะชาวเขาไม่มีภาษาเขียนเป็นของตนเอง จึงยังขาดสถาบันทางการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมการฝึกอาชีพในหมู่ประชากรชาวเขาด้วย

7. ส่งเสริมทัศนคติที่ดี ให้ชาวเขารู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทยมีหน้าที่ ต่อความเป็นพลเมืองไทยที่ได้รับการยอมรับจากคนไทยทั่วประเทศ จึงควรให้ความจงรักภักดี

8. จัดตั้งนิคมหรือหมู่บ้านหรือชุมชนชาวเขา เพื่อให้ชาวเขาได้อยู่เป็นหลักแหล่ง ไม่ทำไร่เลื่อนลอย เป็นการลดและป้องกันปัญหาสภาพนิเวศวิทยาถูกทำลายได้

การศึกษาเกี่ยวกับชนชาวจีนในประเทศไทย

ชาวจีนเป็นชนต่างวัฒนธรรมที่มีจำนวนมากที่สุดในประเทศไทย เป็นกลุ่มชนที่พยายามยึดมั่นรักษาวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของกลุ่มตนอย่างเคร่งครัด ไม่ว่าจะย้ายไปอยู่ในถิ่นใดก็ตาม แต่สำหรับในสังคมไทย ชาวจีนที่เข้ามาได้ถูกผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมเข้ามาเป็นคนไทยมาก โดยเฉพาะเด็กเชื้อสายจีนที่เกิดในเมืองไทย จนแทบจะแยกกันไม่ออกระหว่างคนไทยกับคนไทยเชื้อสายจีน

1. สภาพปัญหา

คนจีนเริ่มเข้ามามีความสัมพันธ์กับคนไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัย ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 16 และ 17 ส่วนใหญ่เข้ามาทำการค้าขายเรื่อยมาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ กลายเป็นปัญหาชาวจีนเข้ามามีอิทธิพลทางด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในสมัยรัชกาลที่ 3 ถึงรัชกาลที่ 5 ในช่วงปัจจุบันอิทธิพลทางเศรษฐกิจของคนจีนในสังคมไทยก็ยังมีอยู่มาก โดยเฉพาะทางด้านการค้าขาย และยังมีปัญหาทางด้านความแตกต่างของความเป็นอยู่ทางสังคมและรูปแบบวัฒนธรรมอีกด้วย จึงทำให้เกิดข้อสงสัยขึ้นมาได้ว่า คนจีนส่วนใหญ่ในแต่ละกลุ่มจะมีการแสดงออกในความเป็นไทยหรือเป็นจีนมากกว่า ชนกลุ่มนี้จะมีความจงรักภักดีต่อประเทศไทยมากน้อยเพียงไร เพราะผู้ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับคนจีนในเมืองไทยบางท่านกล่าวไว้ว่า คนจีนบางกลุ่มเสมือนเป็นกาฝาก เมื่อเข้ามาทำมาหากินสร้างฐานะร่ำรวยก็มักจะส่งเงินและสิ่งของไปช่วยเหลือในบ้านเมืองของตนเป็นจำนวนมากไม่น้อย

2. นโยบายต่อชาวจีน

ตามสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้น กล่าวได้ว่าสังคมไทยสามารถใช้นโยบายการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรม (assimilation) กับคนจีนได้ผลดีมากกว่าประเทศอื่น ๆ อีกหลายประเทศ เพราะมีปัจจัยเอื้ออำนวยหลายประการ

- ก. คนจีนและคนไทยมีความสัมพันธ์กันมานาน
- ข. เป็นเชื้อชาติผิวเหลืองเหมือนกันมีลักษณะทางกายภาพคล้ายคลึงกัน
- ค. มีหลักศาสนา หลักปรัชญา ความเชื่อถือ และทัศนคติ การมองโลกคล้ายคลึงกัน เพราะนับถือศาสนาพุทธเช่นเดียวกัน แต่คนละนิกาย
- ง. มีลักษณะนิสัยและเอกลักษณ์ทางด้านอุปนิสัยคล้ายคลึงกัน เช่น นับถือบรรพบุรุษ รักครอบครัว มีจิตใจเอื้อเฟื้อ

จ. ลักษณะนิสัยของคนไทย เช่น ความเอื้อเฟื้อ การประสานประโยชน์ การมีขันติ ฯลฯ ทำให้คนจีนได้รับความสะดวกสบายทั้งกายและใจ ในการที่จะเข้ามาอยู่ในสังคมไทย โดยปราศจากรังเกียจกีดกันจากคนไทย

ฉ. การที่คนไทยกับคนจีนมีการติดต่อกันในชีวิตประจำวัน เป็นการสร้างความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดขึ้น ช่วยสร้างความเข้าใจและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน อีกทั้งขจัดทัศนคติที่ไม่ดีต่อกันลงไปได้

ช. การกระจายตัวของชาวจีนไปตามชุมชนท้องถิ่นต่าง ๆ ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด มีส่วนทำให้คนจีนได้รับและเรียนรู้วัฒนธรรมไทยได้มากขึ้น

ซ. ระบบการศึกษาทั้งในโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนรวมทั้งการอบรมระเบียบของสังคม (socialization) ทำให้คนจีนได้มีโอกาสเรียนรู้และรับการถ่ายทอดวัฒนธรรมไทย อีกทั้งเป็นวิถีทางให้เกิดการปรับตัวเข้าหากัน

ฅ. กลุ่มเพื่อน สื่อมวลชนต่าง ๆ และการสมาคมมีส่วนกระตุ้นและส่งเสริมให้เกิดการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมได้รวดเร็วขึ้น

ญ. อิทธิพลของอารยธรรมตะวันตกที่กระจายเข้ามาอยู่ในสังคมไทย ช่วยทำให้คนไทยและคนจีนเกิดความคล้ายคลึงไปในทำนองเดียวกัน

มีปัจจัยบางประการที่จัดได้ว่ามีส่วนในการเป็นอุปสรรคต่อการใช้นโยบายการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมกับจีน

1. การรวมกลุ่มกันของชาวจีนตามแซ่สกุลหรือการรวมตัวกันเป็นสมาคม องค์การ มูลนิธิต่าง ๆ ทำให้ชาวจีนเกิดความผูกฝักใฝ่กับกลุ่ม เห็นคุณค่าของกลุ่มพวกพ้องของตนมากขึ้น

2. การรวมตัวกันเป็นชุมชนชาวจีน (chinese community) เช่น สำเพ็ง เยาวราช ตลาดเก่า ฯลฯ ทำให้มีการถ่ายทอดวัฒนธรรมเดิมในกลุ่มได้ง่ายตลอดเวลา เพราะเสมือนกับเป็นศูนย์กลางเผยแพร่วัฒนธรรม

3. การอพยพเข้ามาใหม่ และการอพยพเข้ามาใหม่ทำให้มีการถ่ายทอดวัฒนธรรมจีนกันมาก โดยเฉพาะผู้ที่อพยพเข้ามาใหม่เป็นผู้เผยแพร่และถ่ายทอดให้กับลูกหลานที่อยู่มาก่อน

4. โรงเรียนจีนทั้งภาคกลางและภาคใต้ รวมทั้งหนังสือเอกสารต่าง ๆ จัดได้ว่าเสมือนเป็นศูนย์เผยแพร่ความเป็นชาตินิยม และปลูกฝังวัฒนธรรมให้แก่กันและกัน

5. ทักษะคติในเรื่องชาติพันธุ์นิยมในกลุ่มคนจีนทำให้คนจีนบางกลุ่มของคนกลุ่มอื่นว่าด้อยกว่าตน จึงอยู่ในลักษณะที่ยึดมั่นชาติพันธุ์และวัฒนธรรมเดิมของตนไม่ยอมเปลี่ยนแปลงได้ง่าย ๆ

6. การให้บริการสังคมไทยไม่เพียงพอและไม่ทั่วถึง ทำให้ชาวจีนมีการช่วยเหลือกันเองในหมู่พวกของตน ทำให้ชาวจีนมีจิตใจขึ้นกับกลุ่มของตนมากขึ้น

7. การที่ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ทำให้คนจีนกับคนไทย (ส่วนมากเป็นชนบท) เข้าถึงกันได้น้อยและช้ากว่าที่ควรจะเป็น

ข้อสังเกต จากการศึกษาถึงประวัติ ภูมิหลัง และโครงสร้างความสัมพันธ์ภายในกลุ่มชาวจีนด้วยกัน จะเห็นได้ว่า ชาวจีนต้องการที่จะให้รัฐบาลไทยยอมรับการใช้นโยบายรวมพวกกับกลุ่มชนชาวจีน แต่ผลปรากฏว่ารัฐบาลไทยสามารถใช้นโยบายการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมกับชาวจีนได้ผลดีมาก เพราะมีปัจจัยสนับสนุนหลายประการ ถึงแม้จะมีอุปสรรคบ้าง แต่ก็ไม่ทำให้การใช้นโยบายนี้ล้มเหลวไป แต่กลับได้ผลดีมากขึ้นทุกปี ดังจะเห็นได้จากการที่คนไทยกับคนจีนมีการผสมกลมกลืนกันจนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันไม่มีความรู้สึกว่าเป็นคนละเชื้อสาย และคนละรูปแบบวัฒนธรรม ความสัมพันธ์ของชนทั้งสองกลุ่มนี้จึงไม่มีปัญหารุนแรงอะไรเกิดขึ้น จนนักวิชาการหลายท่านมองว่าคนจีนไม่ควรจะจัดเป็นชนกลุ่มน้อยในสังคมไทย

บรรณานุกรม

1. ขจ้ดภัย บุรุษพัฒน์ 2518 *ชนกลุ่มน้อย* กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช
2. อารง ตูทธศาสตร์ *แนวความคิดในการศึกษาชนกลุ่มน้อย* : วารสารสังคมศาสตร์
3. Bernard S. Phillips 1969 *Sociology : Social Structure and Change* London : The MacMillan Company
4. Joseph B. Gitler 1964 *Understanding Minority Groups* New York : John Wiley and Sons, Inc.

apartheid
(ลัทธิการแบ่งแยก)

เป็นศัพท์ของพวกอัฟริกัน หมายถึงนโยบาย-
การแบ่งกลุ่มเชื้อชาติ โดยเฉพาะพวกผิวดำ กับพวก
ผิวขาว การแบ่งแยกผิวในระบบ apartheid มีในประเทศ
อัฟริกาใต้ ทำให้เกิดปัญหาทางสังคมอย่างมาก เช่น
มีการแบ่งย่าน แบ่งกิจกรรม โดยเฉพาะของแต่ละพวก

marginal man
(บุคคลที่อยู่ในส่วน
เหลื่อมของสองสังคม)

บุคคลซึ่งรับเอาค่านิยมของ 2 หรือมากกว่า ระบบทางสังคมซึ่งมีวัฒนธรรมขัดแย้งกัน และมักมีพฤติกรรมที่แสดงออกทำให้ตัวเองมีความไม่สบายใจ

บุคคลที่อยู่ในส่วนเหลื่อมของสองสังคมดังกล่าวนี้ มีบุคลิกภาพที่ซับซ้อน มีพฤติกรรมไม่คงที่และมักจะเป็นแบบที่อาจเรียกได้ว่า "divided conscience" มีการแบ่งแยกมโนธรรมความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ไปตามพฤติกรรมหรือสถานการณ์ที่กำหนด สมาชิกของชนกลุ่มน้อยมักจะเป็น marginal man

race
(เชื้อชาติ)

ในเผ่าพันธุ์ของมนุษย์จัดว่าเป็นกลุ่มเดียวกันแต่ยังมีการแบ่งเป็นเผ่าพันธุ์ย่อย ๆ เนื่องจากสมาชิกบางกลุ่ม มีถิ่นเหมือนกัน ยีนนี้จะเกี่ยวกับลักษณะที่ปรากฏทางร่างกายที่แตกต่างกันจนเห็นได้ชัด ทำให้เกิดการแบ่งเป็นสมาชิกของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ มีการแบ่งเป็นสมาชิกของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ มีการแบ่งเป็น 3 กลุ่มใหญ่ คือ คอเคเซียน มองโกเลียน และนีโกร แต่ละกลุ่มยังมีการแบ่งเป็นกลุ่มย่อยอีก เช่น อัลไพน์, เมดิเตอร์เรเนียน, นอดิค, ปีกมี ฯลฯ

racism
(คตินิยมเชื้อชาติ)

เป็นหลักการที่ว่าเชื้อชาติเป็นตัวกำหนดที่สำคัญของความสามารถของมนุษย์ ดังนั้น กลุ่มเชื้อชาติหลาย ๆ กลุ่ม จึงสร้างลำดับชั้นของความสามารถในกลุ่มหนึ่งว่าสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ มักใช้คำ ethnocentrism หรือชาติพันธุ์นิยม